

Wielkie tematy
literatury
amerykańskiej

Tom 8: Przemoc

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3863

Wielkie tematy
literatury
amerykańskiej

Tom 8: Przemoc

pod redakcją
Soni Caputy i Agnieszki Woźniakowskiej

Redaktor serii: Historia Literatur Obcych
Magdalena Wandzioch

Recenzent
Ewa Łuczak

Spis treści

Wstęp (<i>Sonia Caputa, Agnieszka Woźniakowska</i>)	7
Urszula Niewiadomska-Flis	
Kij i marchewka – pożywienie jako narzędzie kontroli w narracjach niewolników	11
Aleksandra Hołubowicz	
Czy można ufać dorosłym? Przemoc w czarnych społecznościach z perspektywy dziecka Pantery. <i>The Beautiful Struggle</i> autorstwa Ta-Nehisi Coatesa	29
Joanna Wildowicz	
Historia, mit amerykańskiego Zachodu, przemoc. Wojenne i rewolucyjne reminiscencje w <i>Tetralogii Pogranicza</i> Cormaca McCarthy’ego	51
Anna Samborowska	
Pomiędzy faktem a fikcją – reportaż z Operacji „Iracka Wolność”	69
Eric Starnes	
„Krew patriotów i tyranów”: motyw przemocy w powieściach amerykańskiego nurtu patriotyczno-konstytucjonalistycznego	85
Iwona Filipczak	
Nie tylko romans – przemoc w wybranych utworach Chitry Banerjee Divakaruni	107

Varia

Magdalena Bednorz

Przemoc nigdy się nie zmienia: obrazy przemocy w twórczości fanów gier wideo z serii <i>Fallout</i>	131
Indeks osobowy (zestawiła Agnieszka Woźniakowska).	147
Noty o Autorach	151

Wstęp

Przemoc jest motywem przewodnim kolejnego, ósmego tomu *Wielkich tematów literatury amerykańskiej*. Historia Stanów Zjednoczonych, jak wiadomo, obfitowała w wydarzenia wiążące się z różnymi formami przemocy: poczynając od faktu, że część kolonii stworzyli mieszkańcy, którzy byli prześladowani z powodów religijnych w swojej ojczyźnie, poprzez krzywdy wyrządzone przez kolonistów i ich potomków rdzennym mieszkańcom kontynentu amerykańskiego, przez wojny i konflikty na tle ekonomicznym, politycznym, rasowym czy religijnym, aż po zamachy terrorystyczne. Ofiarami przemocy byli przedstawiciele wszystkich warstw społecznych: prezydenci (Abraham Lincoln, James Garfield, William McKinley i John F. Kennedy stali się przecież ofiarami zamachowców) i liderzy ruchów społecznych (do najbardziej znanych należą niewątpliwie Martin Luther King, Malcolm X czy Medgar Evers), zwykli obywatele, a także, a może zwłaszcza, niewolnicy.

Przemoc dotykała całych społeczności, na przykład plemion Indian, ale i jednostek. Przybierała różne formy – te widoczne, objawiające się okaleczeniem fizycznym ofiar, i bardziej subtelne, choć często nie mniej okrutne – jak przemoc psychiczna.

Przemoc stała się także „wielkim tematem” literatury amerykańskiej, a tym samym obiektem krytycznej analizy. Taką analizę przeprowadził między innymi Richard Slotkin, który w trylogii dotyczącej mitu amerykańskiego pogranicza podkreślił przemocowe rozwiązania, jakie stosowali najpierw kolonizatorzy, a potem Amerykanie w momentach ekspansji geograficznej, politycznej czy ekonomicznej. W ostatniej części swojej trylogii zatytułowanej *Gunfighter Nation. The Myth of the Frontier in Twentieth Century America* Slotkin poddał analizie tak zwany mit pogranicza i pokazał, że teoria wyższości białej rasy (Anglosasów – WASP) wywarła ogromny wpływ na kulturę popularną oraz na politykę Stanów Zjednoczonych w XX wieku¹. Każdy etap

---

¹ R. SŁOTKIN: *Gunfighter Nation. The Myth of the Frontier in Twentieth Century America*. Norman: University of Oklahoma Press, 1998. Pierwsze dwie części trylogii noszą

rozwoju mitu pogranicza i związane z tym osiągnięcie pewnego „postępu” wiąże się z aktem przemocy (*violent action*) – pisze Slotkin². Autor ilustruje swoją tezę licznymi przykładami, począwszy od literatury, poprzez film czy prezentację postaw przywódców politycznych. Krytyk podkreśla, że przemoc stała się nieodłączną częścią kultury i polityki amerykańskiej, a mit pogranicza – usprawiedliwieniem dla ekspansjonizmu amerykańskiego, czego przykładem może być między innymi wojna w Wietnamie.

Amerykańska skłonność do przemocy widoczna jest nadal; masowe zabójstwa i strzelaniny w szkołach są niestety także jej wyrazem, a o brutalności policji ciągle donoszą amerykańskie media (przykładem może być słynny przypadek Rodneya Kinga z 1992 roku czy mające miejsce w 2015 roku zamieszki w Baltimore, które zszokowały opinię publiczną).

Co ciekawe, przemoc jest postrzegana nie tylko jako niechlubny aspekt charakteru amerykańskiego, lecz także jako ten czynnik, który umożliwił czynienie dobra. Richard Maxwell Brown w swoim dziele *Strain of Violence: Historical Studies of American Violence and Vigilantism* zauważa, iż to właśnie dzięki zastosowaniu przemocy Amerykanie zdobyli niepodległość, uporali się z kwestią niewolnictwa, wprowadzili względny spokój na amerykańskim pograniczu, ponieważ pozwolili członkom samozwańczej straży obywatelskiej na aktywne działania; paradoksalnie więc wszechobecne zastosowanie przemocy zrodziło potrzebę powołania policji, a w rezultacie wzbudziło zamieszki, które miały miejsce w trzeciej i czwartej dekadzie XIX wieku. Zatem z jednej strony, jak twierdzi Brown, przemoc niewątpliwie nie należy do amerykańskiego systemu wartości, ale z drugiej strony „na przestrzeni dziejów Stanów Zjednoczonych zastosowanie przemocy spowodowało, że stała się ona rzeczywiście częścią amerykańskiej struktury wartości, mimo iż nie jest to oficjalnie uznane stanowisko”³.

Brown omawia także bardzo silny związek pomiędzy prawem a bezprawiem, które również rodzi przemoc. Prawo linczu, swą nazwę zawdzięczające pułkownikowi Charlesowi Lynchowi (*lynch law*), było przecież stosowane zgodnie z literą prawa i początkowo (w latach 1767–1769) skierowane wobec tych, którzy dopuścili się zbrodni (zarówno tej prawdziwej, jak i domniemanej). Stosowaną karą cielesną w tamtym czasie były chłosty; dopiero w połowie XIX wieku formą realizacji prawa linczu była kara śmierci, najczęściej przez powieszenie⁴. Przemoc na tle rasowym zrodziła Ku Klux Klan, którego

---

tytuły: *Regeneration Through Violence: The Mythology of the American Frontier 1600–1860* (1973) oraz *The Fatal Environment: The Myth of the Frontier in the Age of Industrialization, 1800–1890* (1985).

² R. SŁOTKIN: *Gunfighter Nation...*, s. 11.

³ R.M. BROWN: *Strain of Violence: Historical Studies of American Violence and Vigilantism*. Oxford–New York: Oxford University Press, 1975, s. 36, tłum. – S.C., A.W.

⁴ *Ibidem*, s. 21.

członkowie dopuszczali się przemocy i wyrządzali olbrzymią krzywdę nie tylko czarnoskórym mieszkańcom USA, lecz także Amerykanom pochodzenia żydowskiego, katolikom czy nawet białym (WASP – White Anglo-Saxon Protestant), którzy nie żyli zgodnie z moralnością tak zwanego Bible Belt (w szczególności w latach dwudziestych XX wieku)⁵.

Tematowi przemocy poświęcili uwagę liczni pisarze amerykańscy, wśród nich James Fenimore Cooper, Jack London, Ernest Hemingway, William Faulkner, John Steinbeck, Ralph Ellison, Richard Wright, Kurt Vonnegut, Philip Roth, Jerzy Kosiński, Toni Morrison. W niniejszym tomie przedstawiono różne spojrzenia na zagadnienie centralne dla tożsamości amerykańskiej. Oto kilka uwag na temat zamieszczonych w tomie artykułów.

Jedną z form przemocy bardzo mocno związaną z historią Stanów Zjednoczonych było niewolnictwo, a także będąca jego skutkiem dyskryminacja na tle rasowym. Tej formie ucisku poświęcono dwa artykuły w tym tomie *Wielkich tematów...* Pierwszy z nich: *Kij i marchewka – pożywienie jako narzędzie kontroli w narracjach niewolników* Urszuli Niewiadomskiej-Flis, dotyczy problemu sprawowania kontroli nad niewolnikami w południowych stanach USA za pomocą racjonowania żywności. Autorka artykułu przedstawia system przyznawania jedzenia lub odbierania go jako jedną z metod podporządkowywania niewolników plantatorom; argumentuje, że rasizm, którego mechanizmy działania przedstawił w powieści z 1940 roku Richard Wright, nie należy do przeszłości, ale i obecnie odgrywa znaczącą rolę w społeczeństwie amerykańskim, choć przybrał mniej ostentacyjną formę. Tekst Aleksandry Hołubowicz dotyczy współczesnej wspólnoty Afroamerykanów, którzy doznają przemocy ze strony własnej grupy. Przedmiotem analizy jest zwłaszcza przemoc doznawana przez dzieci i nastolatków z rąk rówieśników lub członków rodziny. Zaprezentowane w artykule rozważania oparto na autobiografii *The Beautiful Struggle* [*Piękna walka*] autorstwa amerykańskiego pisarza Ta-Nehisi Coatesa.

Ze skutkami wojen i rewolucji zmagają się także bohaterowie powieści Cormaca McCarthy'ego, które poddaje analizie w swoim artykule Joanna Wildowicz. Na kanwie krwawej historii pogranicza meksykańsko-amerykańskiego autorka eksponuje piętno, jakie przemoc odcisnęła na egzystencji współczesnych pograniczników, a zwłaszcza na bohaterach powieści, w których pamięć minionych wydarzeń jest wciąż żywa. Artykuł Anny Samborowskiej stanowi próbę pokazania sposobu, w jaki David Finkel, autor książki reportażu pt. *The Good Soldiers*, korespondent wojenny opisujący wydarzenia z Operacji „Iracka Wolność”, buduje narrację, aby w subiektywny sposób wpłynąć na reakcję czytelników i wyrazić swoją dezaprobatę wobec militarnych działań prowadzonych w Iraku. Inne spojrzenie na przemoc,

---

⁵ Ibidem, s. 28.

tym razem wobec białych konserwatystów, ukazane jest w artykule Erica Starnesa, który skupia się na motywach przemocy w powieściach niszowego amerykańskiego nurtu patriotyczno-konstytucjonalistycznego, do którego należą tacy pisarze, jak Thomas Dixon, William W. Johnstone oraz Matthew Bracken. Autor artykułu przedstawia w nim także refleksję nad posiadaniem i noszeniem broni w Stanach Zjednoczonych oraz próbuje wyjaśnić, dlaczego przemoc stała się częścią amerykańskiej tożsamości.

Iwona Filipczak poddaje analizie wczesną twórczość Chitry Banerjee Divakaruni, amerykańskiej autorki pochodzenia hinduskiego – porusza kwestie przemocy wewnątrz grupy etnicznej oraz w kontakcie międzykulturowym. Autorka artykułu zwraca szczególną uwagę na przemoc, która ma swoje źródło w systemie patriarchalnym silnie zakorzenionym w Indiach, często zrekonstruowanym przez rodziny imigranckie mieszkające w Stanach Zjednoczonych, jak i na przemoc wobec Innego, który stoi w opozycji do amerykańskiego – anglonormatywnego – centrum.

W ostatniej części tomu, tj. w sekcji *Varia*, proponujemy naszym Czytelnikom lekturę artykułu Magdaleny Bednorz, która opisuje obrazy przemocy w twórczości fanów gier wideo z serii *Fallout*, wydanych przez amerykańskie studia i bijących w ostatnich latach rekordy popularności.

Mimo że artykuły zawarte w niniejszym tomie nie wyczerpują zagadnień związanych z motywem przemocy, który pojawia się w twórczości licznych amerykańskich autorów, żywimy nadzieję, że chociaż w pewien sposób przybliżą Państwu problematykę kluczową dla zrozumienia tożsamości amerykańskiej.

Bibliografia

BROWN R.M.: *Strain of Violence: Historical Studies of American Violence and Vigilantism*. Oxford–New York: Oxford University Press, 1975.

SŁOTKIN R.: *Gunfighter Nation. The Myth of the Frontier in Twentieth Century America*. Norman: University of Oklahoma Press, 1998.

Sonia Caputa,
Agnieszka Woźniakowska

Indeks osobowy

A

Alexander M. Jacqui 111, 125
Alighieri Dante 58
Amsterdamski Stefan 34, 48
Anderson Benedict 33, 34, 48
Andrews Stephen P. 92, 103
Antoszek Ewa 107, 125
Aptheker Herbert 13, 24
Arendt Hannah 45, 46, 48
Arystoteles 11
Avirett James B. (James Battle) 18, 19, 24

B

Bacon Nathaniel 88
Bańkowska Anna 122, 125
Barrow Bennet 16-20, 23, 26
Barthes Roland 31, 36, 37, 48
Bednorz Magdalena 10
Berlin Ira 12, 22, 24
Bhattacharjee Ananya 110, 111, 125
Bibb Henry 13, 19
Bigham Shauna 17, 18, 19, 24
Blassingame John 13, 14, 22, 24, 26
Boguta-Marchel Hanna 53, 54, 55, 66
Booth Paul 132, 144
Botticelli Sandro 58
Bower Anne 12, 26
Boyd Julian P. 102
Bracken Matthew 10, 85, 89, 96-99,
103
Brown Richard Maxwell 8, 10
Bruder Margaret Ervin 139, 144
Burbick Joan 91, 103

Burroughs William 54
Busse Kristina 133, 135, 144

C

Call Wendy 72, 82
Calleja Gordon 134, 144
Canavan Gerry 143, 144
Carrier James 19, 24
Carson James Green 14
Chappelle Dave 33
Clarke Lewis Garrard 21, 23, 25
Cleaver Eldridge 42, 48
Coates Bill 32, 36, 40, 41, 43, 47
Coates James 89, 103
Coates Paul 31, 33-47
Coates Ta-Nehisi 9, 29-33, 35-42, 44-
47
Cooper James Fenimore 9
Coppa Francesca 143, 144
Covey Herbert 12, 13, 14, 18, 19, 25
Covington Harold Armstead 93, 103
Cramer Clayton E. 91/92, 103
Cummings Brent 77, 78
Czerwiec-Dykiel Katarzyna 107, 125

D

Dale Jones Roger 134, 144
Das Dasgupta Shamita 109, 125
David Paul 16, 20, 25
Davis Angela 40, 41, 48
Davis Edwin Adams 16, 17, 26
Davis Rocio G. 115, 125
DeLillo Don 51

Diaz Porfirio 60
Divakaruni Chitra Banerjee 10, 107-125
Dixon Thomas Junior 10, 85, 86-90,
96, 100-103
Dizard Jen E. 92, 103
Doctorow Edgar Laurence 54
Douglass Frederick 11, 14, 15, 17-22, 25,
26
Dziadek Adam 36, 48
Dzierżanowski Krzysztof 44, 48

E

Eagleton Terry 70, 81
Eisnach Dwight 12, 13, 18, 19, 25
Ellison Ralph 9
Emerson Ralph Waldo 46
Engelhardt Tom 91, 103
Engerman Stanley Lewis 15, 25
Escott Paul 13, 14, 21, 25
Evers Medgar 7

F

Fanon Frantz 45, 47, 48
Faragher John Mack 53, 57, 60, 66
Faulkner William 9
Filipczak Iwona 10
Finkel David 9, 69, 70, 75, 77-81
Flanders Ralph Betts 15, 16, 25
Flood Gavin 71, 81
Flynn Kevin 86, 103
Fogel Robert William 15, 25
Forret Jeff 16, 25
Foucault Michael 23, 25
Fox-Genovese Elizabeth 14, 16, 24, 25

G

Garfield James 7
Genovese Eugene 12, 16, 18, 20, 24, 25
George Robert Blair St. 15, 25
Gerhardt Gary 86, 103
Gietz Frank 75
Gil David 44, 45, 48
Giles James 65, 66
Gilligan James 91, 92, 103
Goad Jim 88, 103
Górny Antoni 29, 48

Grewal Mandeep 110, 125
Griffith David Wark 86
Grossman Lev 143
Grygorczuk Agnieszka 44, 48
Gutfeld Greg 88, 103
Gutman Herbert 18, 19, 20, 25

H

Hage Erik 57, 66
Haidt Jonathan 29, 48
Halliwell Stephen 71, 82
Hamnett Brian 61, 66
Hartsock John C. 72-74, 82
Hellekson Karen 133, 134, 135, 144
Hemingway Ernest 9
Herbeck Dan 87, 104
Hilliard Kathleen 16, 18, 19, 24, 25
Hilliard Sam 15, 25
Hine Robert 53, 57, 60, 66
Hocking Clint 133, 144
Hołubowicz Aleksandra 9
Huang Guiyou 115, 125
Huerta Victoriano 61
Hurley Robert 23, 25
Hutcheon Linda 52, 66

I

Isenberg Nancy 88, 103

J

Jacobs Donald M. 25
Jacobs Harriet Ann 12, 17, 18, 21, 22,
23, 25
Jefferson Thomas 102, 103
Jenkins Henry 132, 134, 142, 143, 144
Johnson Tilda 13
Johnstone William W. 10, 85, 89, 94,
95, 96, 100, 103
Jones Jacqueline 20, 22, 25
Joyce Frank 92, 103
Joyce James 31

K

Kaminsky Ross 92, 103
Kauzlarich Ralph 79
Kennedy John Fitzgerald 7

- Kiluk Tomasz 44, 48
Kimak Izabella 107, 125
Kimmel Michael 91, 103
King Martin Luther 7
King Rodney 8
Kleinman Zoe 131, 144
Kosiński Jerzy 9
Kozinets Robert 143, 144
Kramer Mark 72, 82
- L**
La Botz Dan 61, 66
Lahiri Jhumpa 107, 108
Lane Lunsford 21, 22, 25
Lewis Helen 94
Leyda Julia 107
Limeric Patricia Nelson 51, 52, 66
Lincoln Abraham 7
Lipszyc Adam 60, 64, 66, 67
London Jack 9
Lynch Charles 8
- M**
Machiavelli Niccolò 11, 26
Madero Francisco Indalesio 60, 61, 62
Madero Gustavo Adolfo 61, 62
Malarczyk Jan 11, 26
Malcolm X (właśc. Malcolm Little) 7, 33, 34, 35, 38, 48
Marcovitz Hal 131, 144
Markmann Charles Lam 45, 48
May Robert 17, 18, 19, 24
Mazumdar Rinita 115
McCarthy Cormac 9, 51-68
McIntosh Susan 18
McKinley William 7
McNally Richard 70, 77, 78, 82
McNicol Stock Catherine 89, 104
McVeigh Timothy 86
Michalak-Palarz Klaudia 112, 116, 117, 125
Michel Lou 87, 104
Mill John Stuart 29, 30
Mohanty Chandra Talpade 111, 125
Molier (właśc. Jean-Baptiste Poquelin) 36
- Morrison Toni 9, 31
Mosley Walter 31
Murphy Cullen 30/31, 48
Murphy James 72, 82
Mutha Roberta Merrill 92, 103
- N**
Nalini Iyer 118, 125
Nanke Czesław 11, 26
Nietzsche Friedrich 69
North Joseph 72, 76
Northup Solomon 15, 19, 26
Nousiainen Anu 73, 82
Nowak-Młynikowska Agnieszka 29, 48
- O**
Ohikiro Gary 24, 25
Ohl Evan 139
O'Sullivan John 53, 57
Owens Leslie Howard 16, 20, 21, 22, 26
- P**
Paryż Marek 52, 54, 66, 67
Pascual Orozco 60
Paziński Piotr 60, 64, 65, 66, 67
Pedersen Josua 70, 76, 77, 82, 83
Petraeus David 80
Pierce William Luther 86
Polak Jędrzej 62, 63, 66
Polk James 57
Prashad Vijay 119, 125
Preis-Smith Agata 52, 54, 55, 66
Prosser Gabriel 24
- R**
Ricoeur Paul 70, 71, 76, 79, 82
Robinson John 86
Robinson Sally 20, 21, 26
Roth Philip 9, 51
Rustomji-Kerns Roshni 108, 125
- S**
Samborowska Anna 9
Sanga Jaina C. 116, 125
Saussure Ferdinand de 73
Scheff Thomas J. 94, 104

- Schudson Michael 73, 82
Scutti Susan 131, 144
Shankar Lavina Dhingra 116, 118, 125
Sharpless Rebeka 22, 26
Shays Daniel 88
Sheridan Philip Henry 60
Sicart Miguel 134, 145
Slotkin Richard 7, 8, 10, 55
Smith William Stephen 102
Soapes Thomas 12, 26
Soros George 99
Spivey Diane 15, 26
Stampf Kenneth 12, 16, 17, 26
Starnes Eric 10
Steffens Lincoln 73
Steinbeck John 9
Stencel-Wade Florence 31, 48
Stroyer Jacob 17, 18–19, 26
Suárez José María Pino 62
Sudół Robert 55, 66
Swoboda Tomasz 31, 48
Szczepańska Joanna 112, 113, 125
- Ś
- Świerkocki Maciej 65, 66
- T
- Tarantino Quentin 32
Taylor Rosser Howard 15, 26
Teszna Tomasz 53, 66
Trump Donald 89, 102
Tucker Beverly 86
Tucker Nathan W. 86, 89, 90, 104
Turner Nat 24
Twain Mark 31
- V
- Venkataramani-Kothari Anitha 109, 110, 115, 118, 125
Vesey Denmark 24
Villa Francisco „Pancho” 60, 61
Vonnegut Kurt 9
- W
- Wallace Michele 42, 43, 48
Westley Bruce 72, 82
Wildowicz Joanna 9
Wilk Paulina 109, 117, 125
Wiśniewski Mikołaj 60, 64, 66, 67
Wright Richard 9
- Y
- Yentsch Anne 12, 26
Yetman Norman 16, 26
Yiannapoulous Milo 89
- Z
- Zapata Emiliano 60, 61
Zare Bonnie 118, 125
- Ż
- Żaboklicki Krzysztof 11, 26
- Ž
- Žižek Slavoj 29, 30, 41, 47, 48

Zestawiła Agnieszka Woźniakowska

Noty o Autorach

Magdalena Bednorz – z wykształcenia filolożka i socjolożka, w swojej pracy badawczej zajmuje się grami cyfrowymi. Absolwentka Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Asystentka w Instytucie Kultur i Literatur Anglojęzycznych na Uniwersytecie Śląskim, gdzie prowadzi zajęcia obejmujące tematycznie zarówno groznawstwo, nowe media, jak i naukę języka angielskiego. Zainteresowania badawcze: badania nad grami, szczególnie wątkami romansowymi, oraz teorie i badania publiczności. Autorka publikacji: *Kryzys tożsamości gracza – znaczenie terminu „gamer” wobec popularyzacji gier komputerowych* („Homo Ludens” 2015, nr 2 (8)).

Iwona Filipczak – absolwentka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, obecnie adiunkt w Instytucie Neofilologii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Prowadzi zajęcia z literatury amerykańskiej, literaturoznawstwa, praktycznej nauki języka angielskiego i seminaria dyplomowe. Zainteresowania badawcze: literatura amerykańska pisarzy pochodzenia indyjskiego, głównie zagadnienia wielokulturowości, tożsamości i mobilności. Publikowała w „Rocznikach Humanistycznych”, „Brno Studies in English”, „Respectus Philologicus”.

Aleksandra Hołubowicz – absolwentka studiów magisterskich Ośrodka Studiów Amerykanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego, doktorantka Filologicznego Studium Doktoranckiego Uniwersytetu Gdańskiego, pracuje w Centrum Językowym Uniwersytetu Karola w Pradze. Prowadzi zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego i Academic English: Focus on Communication. Zainteresowania badawcze: komparatystyka literaturoznawcza, współczesna powieść amerykańska i polska (głównie pisana przez kobiety), pisarstwo autorek określających się jako Chicanas, *gender studies*, studia postkolonialne, *border studies*, *urban studies*. Pracuje nad doktoratem dotyczącym poetyki pogranicza i nomadycznej podmiotowości. Najważniejsze publikacje: *Miasto jako przestrzeń zagrożona – refleksje na podstawie powieści „Cwaniary” Sylwii Chutnik* („Jednak Książki. Gdańskie czasopismo humanistyczne” 2014, nr 2); *Evil or Not? How Women Conventionally Deemed Evil Are De-eviled: An Analysis Based on Selected Works by Ana Castillo and Cristina Garcia* w tomie *Retold Feminine Memoirs*,

2013. 3); w przygotowaniu rozdział 11 *Going Beyond Fe/Male Dichotomy* książki *Ambiguous Selves: Contesting Gender Binaries in Literature, Film and the Media*.

Urszula Niewiadomska-Flis – absolwentka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, adiunkt w Katedrze Literatury i Kultury Amerykańskiej w Instytucie Filologii Angielskiej KUL. Prowadzi zajęcia z literatury i kultury amerykańskiej oraz teorii literatury. Zainteresowania badawcze: reprezentacja i znaczenie jedzenia w literaturze i kulturze amerykańskiej, literatura amerykańskiego Południa, amerykańskie opowiadania oraz literatury imigranckie/etniczne USA. Autorka trzech monografii: *Aristocratic Ethos in Ellen Glasgow's and Walker Percy's Fiction* (Wydawnictwo KUL, 2011), *The Southern Mystique: Food, Gender and Houses in Southern Fiction and Films* (Publicacions de la Universitat de València, 2012) oraz *Live and Let Di(n)e: Food and Race in the Texts of the American South* (Wydawnictwo KUL, 2017). Książka *Live and Let Di(n)e* jest zwycięzcą europejskiego konkursu The American Studies Network Book Prize 2018 na wybitną monografię autorską z dziedziny amerykanistyki napisaną w języku angielskim przez europejskiego amerykanistę w latach 2016–2017. Prowadzi badania naukowe poświęcone analizie etnicznej literatury amerykańskiego Południa oraz znaczeniu jedzenia w kulturze popularnej USA.

Anna Samborowska – absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W 2018 roku obroniła doktorat poświęcony analizie zagadnienia „prawdy” w polskich i amerykańskich reportażach z wojen w Iraku i Afganistanie mających miejsce po wydarzeniach z 11 września 2001 roku. Zainteresowania badawcze: tematyka postrzegania prawdy historycznej oraz retoryka traumy. Współzałożycielka Fundacji Inicjatyw Akademickich Uniwersytetu Śląskiego Paideia, od 2012 roku Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta UŚ.

Eric Starnes – ukończył studia magisterskie na kierunku historia rosyjska i wschodnioeuropejska na Appalachian State University w Stanach Zjednoczonych. W 2018 roku otrzymał tytuł doktora w dziedzinie literatury amerykańskiej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Zainteresowania badawcze: amerykański nacjonalizm, konserwatywna ideologia i fikcja amerykańska oraz amerykańskie poglądy na męskość. Najważniejsze książki: *From Redeemers to Rebels: The American White Nationalist Fiction Reader* (wydawnictwo i rok wydania); *Rebels Against the Dream: The American White Nationalist Novel and the Culture of Defeat* (wydawnictwo i rok wydania); najważniejsze artykuły: *Black Flag under a Grey Sky: Forms of Protest in Neo-Confederate Prose and Song* (wydawnictwo i rok wydania) oraz *The Riddle of Thule: The Crypto-History of the All-White Utopia* (wydawnictwo i rok wydania).

Joanna Wildowicz – absolwentka Ośrodka Studiów Amerykańskich w Warszawie. Prowadzi zajęcia w Instytucie Neofilologii na Uniwersytecie w Białymstoku. Zainteresowania badawcze: historia i kultura Ameryki Północnej, historia i kultura Żydów wschodniej Polski. Najważniejsze publikacje: „*Wędrowni artyści. Indiańskie dziedzictwo Kanady*”. *Romantyczny wizerunek na płótnie* („Bibliotekarz Podlaski” 2018, R. 19, nr 2); *Żydowski malarze związani z Białymstokiem* (Prymat, 2018); *Żydowski Białystok: industrializacja, (e)migracja, filantropia* (Temida 2, 2019).

Redakcja
Magdalena Pache

Projekt okładki
Emilia Dajnowicz

Korekta
Patrycja Matusiak

Łamanie
Barbara Wilk

Copyright © 2019 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-226-3572-8
(wersja drukowana)

ISBN 978-83-226-3573-5
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 9,75. Ark. wyd. 00,0.
Papier Munken Print White 90 g, vol. 1.5.
Cena 29,90 zł (w tym VAT)

Druk i oprawa:
Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin